Lietas Nr. C28352015
Lietas arhīva Nr. C-3520-15/4

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā
Rīgā, 2015.gada 9.novembrī

Rīgas pilsētas Kurzemes rajona tiesas tiesnese V.Vjatere, rakstveida procesā izskatīja civillietu /pers. A/ mazā apmēra prasībā pret /pers. B/ par uzturlīdzekļu piedziņu.

Aprakstošā daļa.

2015.gada 22.septembrī /pers. A/ (turpmāk tekstā – Prasītāja) cēlusi tiesā maza apmēra prasību pret /pers. B/ (turpmāk tekstā – Atbildētājs) par uzturlīdzekļu piedziņu.

Ar Rīgas pilsētas Kurzemes rajona tiesas tiesneses 2015.gada 25.septembra lēmumu /pers.A/ prasības pieteikums pieņemts un ierosināta civillieta.

Prasības pieteikumā norādīts, ka 1999.gada 27.novembrī Prasītājai un Atbildētājam piedzima dēls /pers. D/. Puses dzīvo atsevišķi jau sešus gadus, dēls dzīvo pie Prasītājas. Kopš šķiršanās, puses mutiski vienojās par uzturlīdzekļu summu – 210 *euro* mēnesī, bet mēnešos, kad dēls kādas dienas ciemojas pie tēva (tas notiek neregulāri), summa tiek samazināta uz 140 *euro* mēnesī. Atbildētājs vienošanos nepilda, lai gan vidēji 2-3 reizes mēnešos pārskaita aptuveni 50-100 *euro*. Tomēr ir bijuši četri un vairāk mēnešu periodi, kad Prasītāja nav saņēmusi neko. Par iemeslu vienošanās neievērošanai tiek minētas finansiālas grūtības, lai gan Atbildētājs visu šo laiku saņem regulāru mēnešalgu.

Prasītāja lūdz tiesu:

- Piedzīt no Atbildētāja par labu Prasītāji uzturlīdzekļus dēla /pers.D/uzturam 96 euro apmērā, bet ne mazāk kā 25% no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas, līdz bērna pilngadībai;
- Uzturlīdzekļu piedziņu noteikt no prasības pieteikuma iesniegšanas dienas, nosakot, ka spriedums, daļā par uzturlīdzekļu piedziņu, izpildāms nekavējoties.

Prasība pamatota ar Civillikuma 177., 179.pantu, 2013.gada 15.janvāra Ministru kabineta noteikumiem Nr.37 un 2013.gada 27.augusta Ministru kabineta noteikumiem Nr.665..

Prasītāja norādījusi, ka nevēlas uzklausīšanu tiesas sēdē.

Atbildētājam atbilstoši Civilprocesa likuma 250^{21}.panta prasībām 2015.gada 29.septembrī nosūtīts prasības pieteikums un paskaidrojuma veidlapas. Atbilstoši Civilprocesa likuma 250.^{22}panta prasībām Atbildētājam izskaidrotas procesuālās tiesības. Atbildētājs informēts, ka lietu izskatīs tiesnese V.Vjatere, izskaidrotas noraidījuma tiesības un kārtība.

2015.gada 13.oktobrī tiesā saņemts Atbildētāja paskaidrojums par prasības pieteikumu, kurā norādīts, ka prasību atzīst pilnā apmērā. Atbildētājs norādījis, ka nevēlas, lai notiktu pušu uzklausīšana tiesas sēdē.

Civilprocesa likuma 250.18 pants nosaka, ka lietas par maza apmēra prasībām tiesa izskata prasības tiesvedības kārtībā pēc vispārējiem noteikumiem, ievērojot Civilprocesa likuma 30.^{3} nodaļā „Lietas par maza apmēra prasībām" paredzētos izņēmumus.

Civilprocesa likuma 250.^{25} panta otrā daļa nosaka, ja puses nelūdz lietas iztiesāšanu tiesas sēdē vai tiesa neuzskata par nepieciešamu lietu iztiesāt tiesas sēdē, lietas par maza apmēra prasībām tiesa izskata rakstveida procesā, savlaicīgi paziņojot pusēm par datumu, kad sprieduma norakstu varēs saņemt tiesas kancelejā. Lūgums skatīt lietu mutvārdu procesā tiesā nav saņemts.

Pusēm rakstiski paziņots par lietas izskatīšanu rakstveida procesā 2015.gada 9.novembrī un par iespēju saņemt sprieduma norakstu sākot ar 2015.gada 9.novembri.

Noraidījums tiesnesei līdz nolēmuma pieņemšanai nav iesniegts.

Motīvu daļa

Pārbaudījusi lietā esošos rakstveida pierādījumus un novērtējusi tos kopsakarā ar tiesību normām, tiesa atzīst, ka prasība ir pamatota un apmierināma pilnībā turpmāk norādītu apsvērumu dēļ.

Ar lietas materiāliem pievienoto dzimšanas apliecību Nr./apliecības Nr./ apstiprinās, ka Prasītāja un Atbildētājs ir nepilngadīgā /pers.D/ vecāki (*lietas 9.lapa*).

Lietā nav strīda par to, nepilngadīgā /pers.D/ ikdienas aprūpi un uzraudzību realizē bērna māte – Prasītāja, bet nepilngadīgā /pers.D/ tēvam – Atbildētājam ir jāpiedalās bērna uzturēšanā un jāsniedz uzturlīdzekļi bērna uzturēšanai.

Civillikuma 179.panta pirmā un otrā daļa noteic, ka vecāku pienākums ir samērā ar viņu mantas stāvokli uzturēt bērnu. Šis pienākums gulstas uz tēvu un māti līdz laikam, kad bērns pats var sevi apgādāt. Pienākums gādāt par bērna uzturēšanu neizbeidzas, ja bērns nedzīvo kopā ar vienu no vecākiem vai abiem vecākiem.

Saskaņā ar Civillikuma 177.panta ceturto daļu bērna aprūpe nozīmē viņa uzturēšanu, t.i., ēdiena, apģērba, mājokļa un veselības aprūpes nodrošināšanu, bērna kopšanu un viņa izglītošanu un audzināšanu (garīgās un fiziskās attīstības nodrošināšana, pēc iespējas ievērojot viņa individualitāti, spējas un intereses un sagatavojot bērnu sabiedriski derīgam darbam).

Bērnu tiesību aizsardzības likuma 10.panta pirmā daļa nosaka, ka bērnam ir tiesības uz tādiem dzīves apstākļiem un labvēlīgu sociālo vidi, kas nodrošina viņa pilnvērtīgu fizisko un intelektuālo attīstību. Katram bērnam ir jāsaņem atbilstošs uzturs, apģērbs un pajumte.

No augstāk minētam tiesību normām nepārprotami secināms, ka jebkurā gadījumā bērna intereses prevalē par vecāku interesēm un abiem

vecākiem ir pienākums nodrošināt savu bērnu ar pienācīgu uzturu, medicīnisko aprūpi, mājokli, attīstīt bērna fiziskās un intelektuālās spējās. Pie tam, šādi pienākumi vecākiem būtu jārealizē pret katru savu bērnu vienādi, neatkarīgi no tā vai bērns dzīvo kopā ar vecāku vai atsevišķi.

Uzturlīdzekļu sniegšanas pienākums primāri saistīts ar vecāku mantas stāvokli un šim stāvoklim atbilstošu bērna nodrošinājumu, lai, nosakot uzturlīdzekļa apmēru, maksimāli tiktu nodrošinātas bērna intereses. Likumdevējs nav ierobežojis nosakāmo uzturlīdzekļu apjomu, izņemot minimālo uzturlīdzekļu apmēru, kuru katram vecākam neatkarīgi no viņa mantas stāvokļa ir pienākums nodrošināt katram savam bērnam.

Saskaņā ar Civillikuma 179.panta piekto daļu minimālo uzturlīdzekļu apmēru, kuru bērnam nodrošināt ir pienākums katram no vecākiem neatkarīgi no viņa spējām uzturēt bērnu un mantas stāvokļa, nosaka Ministru kabinets, ņemot vērā valstī noteikto minimālo mēnešalgu un bērna vecumu.

Ministru kabineta 2013.gada 15.janvāra noteikumi Nr.37 „Noteikumi par minimālo uzturlīdzekļu apmēru bērnam" nosaka, ka 2.punkts noteic, ka katra vecāka pienākums ir katru mēnesi nodrošināt saviem bērniem minimālos uzturlīdzekļus šādā apmērā: katram bērnam no viņa piedzimšanas līdz 7 gadu vecuma sasniegšanai – 25 % apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas; katram bērnam no 7 gadu vecuma sasniegšanas līdz 18 gadu vecuma sasniegšanai – 30 % apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas.

Saskaņā ar Ministru kabineta 2013.gada 27.augusta noteikumiem Nr.665 „Noteikumi par minimālo mēneša darba algu un minimālo stundas tarifa likmi" (ar 02.12.2014. grozījumiem) minimālā mēneša darba alga normālā darba laika ietvaros ir 360 *euro* mēnesī, tādejādi minimālais uzturlīdzekļu apmērs bērnam līdz 7 gadu vecuma sastāda 90,00 *euro* ik mēnesi, bet virs 7 gadu vecuma 108,00 *euro* ik mēnesi.

Prasītāja savā prasības pieteikumā lūgusi piedzīt no Atbildētāja līdzekļus dēla uzturam 96,00 *euro*, proti, zemāk kā Ministru kabineta noteiktajā minimālajā apmērā, kas nav bērna interesēs, šādos apstākļos tiesa uzskata, ka Atbildētājam neatkarīgi no viņa mantas un veselības stāvokļa, ir pienākums ik mēnesi nodrošināt savam bērnam uzturlīdzekļus vismaz Ministru kabineta noteiktajā minimālajā uzturlīdzekļu apmērā.

Līdz ar to no Atbildētāja par labu Prasītājai dēla /pers.D/ uzturam ik mēnesi piedzenami 108,00 *euro*, bet ne mazāk par valstī noteikto minimālo apmēru saskaņā ar spēkā esošo likumdošanu.

Tiesa, saskaņā ar Civillikuma 179.pantu, atzīst, ka no Atbildētājas piedzenami uzturlīdzekļi bērnam Ministru kabineta noteiktajā minimālo uzturlīdzekļu apmērā, to apmēru nosakot procentuālā attiecībā. Palielinoties, vai samazinoties valstī noteiktajai minimālai mēneša darba algai, piedzenamo uzturlīdzekļu apmērs palielināms vai samazināms proporcionāli minimālās mēneša darba algas apmēram.

Ievērojot Latvijas Republikas Augstākās tiesas Civillietu departamenta 2015.gada 7.janvāra sprieduma lietā SKC-1478/2015 paustās atziņas uzturlīdzekļi bērna labā no Atbildētāja piedzenami līdz laikam, kamēr bērns pats spēs sevi apgādāt. Ja pēc pilngadības sasniegšanas bērns vēlas saņemt uzturlīdzekļus pats, viņš ir tiesīgs celt tiesā attiecīgu prasību, lūdzot pārtraukt iepriekš ar tiesas spriedumu noteikto uzturlīdzekļu piedziņu par labu vecākam.

Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāts 2007.gada 29.augustā lietā Nr.SKC -556 ir atzinis, ka iztulkojot Latvijas Republikas Satversmes 92.pantu un Civilprocesa likuma 1.pantu saistībā ar Civillikuma tiesību normām, kas izriet no ģimenes tiesiskajām attiecībām, prasībās par uzturlīdzekļu piedziņu bērnu uzturam, tie piedzenami no brīža, kad celta prasība tiesā, jo ar prasības celšanas brīdi attiecīgā persona uzsāk savu ar likumu garantēto civilo tiesību aizsardzības realizāciju tiesā.

Līdz ar to, ievērojot bērna intereses uzturlīdzekļi piedzenami no prasības celšanas brīža, t.i., 2015.gada 22.septembra.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 42.panta pirmo daļu, tiesas izdevumi, ja prasītājs no to samaksāšanas bijis atbrīvots, piespriežami no atbildētāja valsts ienākumos proporcionāli apmierinātajai prasījuma daļai. Tā kā Prasītājs no tiesas izdevumu samaksas šajā lietā ir atbrīvots uz Civilprocesa likuma 43.panta pirmās daļas 3.punkta pamata, tiesas izdevumi ir piedzenami valsts ienākumos no Atbildētāja.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 35.panta pirmās daļas 3.punktu prasības summa prasībās par uzturlīdzekļu piedziņu ir maksājamu kopsumma par vienu gadu. Maksājumu kopsumma par vienu gadu konkrētajā lietā ir 1296 *euro* (108 *euro* x 12 mēneši).

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 34.panta pirmās daļas 1.punkta (a) apakšpunktu no Atbildētāja valsts labā piedzenama valsts nodeva 194,40 *euro* apmērā.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 39.pantu no Atbildētāja valsts labā piedzenami arī ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi 5,60 *euro* apmērā (*lietas 2.lapa*).

Atbilstoši Civilprocesa likuma 205.panta pirmās daļas 1.punktam, apmierināms ir Prasītājas lūgums par nekavējošu sprieduma izpildi daļā par uzturlīdzekļu piedziņu.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 204.[1]
panta nosacījumiem Atbildētājam nosakāms termiņš labprātīgai sprieduma
izpildei

Rezolutīvā daļa

Ņemot vērā minēto un pamatojoties uz Civilprocesa likuma 97., 204.[1] pantu, 250.[27] pantu, tiesa

n o s p r i e d a :

apmierināt /pers. A/ maza apmēra prasību par uzturlīdzekļu piedziņu.

Piedzīt no /pers. B/, personas kods /personas kods/, /pers. A/, personas kods /personas kods/, labā uzturlīdzekļus bērna /pers.D/, personas kods /personas kods/, uzturam 108,00 *euro* (viens simts astoņi *euro*) mēnesī, sākot no 2015.gada 22.septembra, bet ne mazāk par 30% no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas, līdz laikam, kad bērns pats spēs sevi apgādāt.

Piedzīt no /pers. B/, personas kods /personas kods/, valsts ienākumos valsts nodevu 194,90 *euro* (viens simts deviņdesmit četri *euro* un 90 centi) apmērā un ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 5,60 *euro* (pieci *euro* un 60 centi) apmērā.

Valsts nodeva jāmaksā:
Saņēmējs Valsts kase
Reģistrācijas Nr. 90000050138
Konta Nr. LV55TREL1060190911200
Saņēmēja iestāde Valsts kase
BIC kods TRELLV22
Maksājuma mērķis valsts nodeva civillietā Nr.C28352015.
Ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi jāmaksā:
Saņēmējs Tiesu administrācija
Reģistrācijas Nr.90001672316
Konta Nr. LV51TREL2190458019000

Saņēmēja iestāde Valsts kase

BIC kods TRELLV22

Maksājuma mērķis 21499 ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi civillietā Nr. C28352015.

Noteikt, ka spriedums daļā par uzturlīdzekļu piedziņu izpildāms nekavējoties.

Pārējā sprieduma daļā noteikt /pers. B/, personas kods /personas kods/sprieduma labprātīgas izpildes termiņu 10 (desmit) dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Spriedumu var pārsūdzēt 20 (divdesmit) dienu laikā no pilna sprieduma sastādīšanas dienas Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesu kolēģijā, iesniedzot apelācijas sūdzību Rīgas pilsētas Kurzemes rajona tiesā.

Tiesnese V.Vjatere